

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การจัดการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ประเทศจะมีความเจริญก้าวหน้า ประชาชนจะมีความเป็นอยู่ดี การปกครองระบอบประชาธิปไตยจะมีความมั่นคง ก็เพราะการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งมีอาชีพด้านเกษตรกรรม เพราะฉะนั้นการศึกษาในระดับนี้จึงถือได้ว่าเป็นรากฐานอัน สำคัญยิ่งของประเทศ

การจัดการศึกษาในฐานะที่เป็นกระบวนการทางสังคม ได้ยึดถือหลักสูตร ประถมศึกษา ๒๕๐๓ เป็นแม่บท และหลักสูตรนี้ได้ใช้มาเป็นเวลานานร่วม ๒๐ ปี โดย มิได้ดัดแปลงแก้ไขและปรับปรุงตัวหลักสูตรให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงทางด้าน เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งความเปลี่ยนแปลงทางด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งที่ในขณะนั้นมีโครงการพัฒนาการศึกษาส่วนภูมิภาค (Regional Education Development Project Including Higher Education or REDPHE) โดยจัดให้มีภาคการศึกษาตามลักษณะภูมิศาสตร์ ๑๒ ภาค เพื่อ คำเป็นงานในฐานะที่เป็นศูนย์กลางทางวิชาการ คำเป็นการศึกษาและการแก้ปัญหาให้

เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นแต่ละภาค^๑

ด้วยเหตุที่หลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๐๓ เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของ รัฐที่มุ่งหมายจะให้ประชาชนทุกคนได้มีโอกาสเรียนรู้ จึงจำเป็นต้องวางหลักการไว้อย่าง กว้าง ๆ ไม่ใช่รายละเอียดอันมีข้อกำหนดตายตัว และควรได้รับการปรับปรุงตามกาล สมัย ฉะนั้นในการประกาศใช้หลักสูตร จึงกำหนดให้เจ้าหน้าที่ทางการศึกษาของแต่ละ ภาคจัดทำประมวลการสอนขึ้นให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น ส่วนโรงเรียนก็ มีหน้าที่ปรับปรุงจัดทำประมวลการสอน เพื่อขยายความในหลักสูตรออกเป็นรายละเอียด ที่เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน ในด้านการปฏิบัติจริงนั้น ส่วนกลางมีกรมวิชาการ เป็นผู้จัดทำหลักสูตร กรุงเทพฯ - ชนบุรีจัดทำประมวลการสอน ภาคการศึกษาแต่ละภาค จัดทำประมวลการสอนสำหรับแต่ละภาค จังหวัดนำประมวลการสอนของภาคมาจัดทำโครงการ การสอน และอำเภอ นำโครงการสอนของจังหวัดมาจัดทำให้เหมาะสมกับอำเภอ แต่ การดำเนินงานตั้งแต่ระดับประเทศมาจนถึงระดับโรงเรียนนี้ ทำให้เกิดความผิดพลาด คือ เมื่อส่วนภูมิภาคจัดทำประมวลการสอนก็ได้ลอกเลียนจากส่วนกลางหรือภาคอื่น ๆ ไป เป็นส่วนมาก ดังนั้นหลักการที่วางไว้ซึ่งค่อนข้างยืดหยุ่นพอสมควร ก็ต้องประสบความ ล้มเหลวเพราะเหตุนี้^๒

เมื่อหลักสูตรประถมศึกษาใหม่มาเป็นเวลานานพอสมควร สถาบันระหว่างชาติ สำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก กรมวิชาการและกรมสามัญศึกษา ได้ร่วมมือวิจัยการใช้ หลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ พบว่า ประมวลการสอนที่แต่ละภาคจัดทำขึ้นเองยังมีข้อบกพร่อง

^๑ เกรียง เอี่ยมสกุล, "การเปลี่ยนแปลงการศึกษาประชาบาล," ประชาศึกษา ๑๑ (กุมภาพันธ์ ๒๕๐๓) : ๕.

^๒ ลัดดา สุวรรณกุล, "พัฒนาการหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในประเทศไทย," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษามหิดลวิทยาดัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔), หน้า ๑๗๖.

ที่สำคัญ ควรปรับปรุงแก้ไขโดยด่วน ผู้บริหาร การศึกษาและครูจำนวนมากมีความคิดเห็นว่า ประมวลการสอนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น นอกจากนี้ ครูและผู้บริหาร การศึกษาอีกเป็นจำนวนไม่น้อย (แต่ละประเภทประมาณร้อยละ ๓๐) ที่เห็นว่ารายละเอียดในประมวลการสอนเขียนไว้ไม่สู้ชัดเจนนัก^๑

ต่อมาคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งแต่งตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓ ได้แต่งตั้งอนุกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓ ได้วิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๐๓ แล้วเสนอรายงานว่า หลักสูตรฉบับนี้มีความบกพร่องทั้งด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร เวลาเรียน โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร ตลอดจนการนำไปปฏิบัติจริง โดยเฉพาะด้านการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่นนั้น ประมวลการสอนของภาคต่าง ๆ โครงการสอนของจังหวัดต่าง ๆ และโครงการสอนของอำเภอต่าง ๆ ที่จะต้องจัดทำขึ้นให้เหมาะสมกับปัญหาสภาพในท้องถิ่นนั้นมิได้เป็นไปตามที่ถูกต้อง ควร แต่จะมีการ คัดลอกหรือเดินตามประมวลการสอน โครงการสอนของส่วนกลางเอาไปใช้^๒

ด้านการจัดเนื้อหาของหลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๐๓ รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์ เห็นว่า เนื้อหาวิชาที่สอนอยู่ในเวลานี้เหมาะสมสำหรับเด็กที่อาศัยอยู่ในตัวเมืองหรือภาคอุตสาหกรรม และมีใ้มุ่งให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนส่วนใหญ่ของชาติ ซึ่งอาศัยอยู่ในชนบท แม้ในหลักสูตรปัจจุบันจะมีวิชาบางประเภทซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้ เช่น สุขศึกษา วิทยาศาสตร์ และเกษตรศาสตร์ แต่วิชาเหล่านี้ก็มีอยู่ใน

^๑สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก และกรมสามัญศึกษา, รายงานการวิจัยหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น (พระนคร : กุรุสภา, ๒๕๐๘), หน้า ๒๓.

^๒กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, รายงานการวิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๐๓ (พระนคร : กุรุสภา, ๒๕๑๓), หน้า ๔๓.

ฐานะที่เป็นวิชาอันเด็กต้องเรียนเพื่อสอบให้ได้เท่านั้น หากได้มีการปรับปรุงเนื้อหาสาระให้ตรงต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในแต่ละภาคไม่ การจัดหลักสูตรและเนื้อหาสาระของวิชาที่สอน จัดต้องแตกต่างกันตามสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของภูมิภาคแต่ละภูมิภาค และท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่น?

ธนุ แสงศักดิ์ แสดงความคิดเห็นไว้ว่า หลักสูตรประถมศึกษาเป็นหลักสูตรสำหรับคนส่วนใหญ่ของประเทศ คือ ประมาณร้อยละ ๘๐ ซึ่งมีอาชีพทางเกษตรกรรม ฉะนั้นการจัดการศึกษาจึงควรจัดให้เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในงานด้านอาชีพ และการใช้ชีวิตในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญ สอนให้ทำงานอาชีพทางเกษตรกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ความรู้เป็นประโยชน์แก่งานอาชีพทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งการใช้เวลาว่างให้มากขึ้นด้วย^๑

นอกจากจะจัดการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในกานอาชีพแก่ราษฎรส่วนใหญ่แล้ว การจัดการศึกษาคงจะได้คำนึงถึงปัญหาสำคัญ ๆ ของท้องถิ่นอีกด้วย ซึ่งรัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญจึงได้เน้นและมุ่งพัฒนาแก้ไข โดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด้านการพัฒนากำลังคน มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรระดับประถมศึกษาจาก ๗ ปี เป็น ๖ ปี และให้มีการสอนที่ยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นยิ่งขึ้น^๒

^๑รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์, ทัศนะทางการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เกล็ดไทย, ๒๕๑๘), หน้า ๑๒ - ๑๘.

^๒ธนุ แสงศักดิ์, "การศึกษาเพื่ออาชีพ," บันทึกย่อหัวข้อการบรรยายในการป.ศ.ร.๒๕๑๑ (พระนคร : กุรุสภา, ๒๕๑๑), หน้า ๘๑.

^๓สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, กองวางแผนประชากรและกำลังคน, ประชากร กำลังคน แรงงาน การมีงานทำ ค่าจ้าง และสวัสดิภาพแรงงาน ๒๕๑๘, (อัครสื่อนา), หน้า ๑๖.

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔) ก็ได้กำหนดนโยบายส่วนรวมในการพัฒนาการศึกษาไว้ โดยจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ให้มีความคั่งคั่งและยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังกำหนดนโยบายด้านเนื้อหาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ของแต่ละระดับและประเภท โดยปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริงในแต่ละท้องถิ่น โดยให้สนองความต้องการของสังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจของท้องถิ่นและของประเทศ และให้มีการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไปด้วย^๑

ในการประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๒๑ นั้น กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๒๑ โดยให้ "สำนักงานศึกษาธิการเขตดำเนินการพัฒนารายละเอียดของหลักสูตร แผนการสอน และสื่อการเรียนต่าง ๆ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ทั้งนี้โดยความเห็นชอบของกรมวิชาการ เพราะฉะนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรประถมศึกษา จึงสมควรที่จะมีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

๑. ส่วนวนภาษา สุภาษิต คติ วรรณกรรมและกวีนิพนธ์ของเชียงใหม่
๒. มาตรการวัดของท้องถิ่น และการคัดแปลงโจทย์คณิตศาสตร์ให้เหมาะสมกับท้องถิ่น
๓. อาหารและโภชนาการ สุขภาพอนามัย และการสาธารณสุข
๔. ศิลป วัฒนธรรมและประเพณี
๕. งานอาชีพค่านิยม ทัศนคติ งานประดิษฐ์ และงานช่าง
๖. ค่านิยมของเชียงใหม่

^๑ กองบรรณาธิการ, "แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ ๔," วิทยาสาร ๒๗:(๒๒ เมษายน ๒๕๑๘); หน้า ๔.

^๒ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, "คำสั่งให้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑," คำสั่งที่ วก. ๔๓๘/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๐.

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

- ๑. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ ของท้องถิ่นในจังหวัด เชียงใหม่
- ๒. เพื่อศึกษาความคิดเห็นในเรื่อง เนื้อหาของหลักสูตร ประถมศึกษาที่จะปรับ ให้เหมาะสมกับท้องถิ่นในจังหวัด เชียงใหม่
- ๓. เพื่อเสนอแนะโครงสร้างและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของ จังหวัดเชียงใหม่

สมมติฐานของการวิจัย

- ๑. ครู นักการศึกษา และนักเรียน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่อง
 - ๑.๑ สภาพปัญหาและความต้องการ ของท้องถิ่นในจังหวัด เชียงใหม่
 - ๑.๒ เนื้อหาของหลักสูตรประถมศึกษาที่จะปรับให้เหมาะสมกับท้องถิ่นใน จังหวัดเชียงใหม่
- ๒. หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดและอำเภอ และผู้ประกอบอาชีพต่างๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่อง
 - ๒.๑ สภาพปัญหาและความต้องการ ของท้องถิ่นในจังหวัด เชียงใหม่
 - ๒.๒ เนื้อหาของหลักสูตรประถมศึกษาที่จะปรับให้เหมาะสมกับท้องถิ่น ในจังหวัดเชียงใหม่
- ๓. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของทางการศึกษา กับผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา โดยตรง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่อง
 - ๓.๑ สภาพปัญหาและความต้องการ ของท้องถิ่นในจังหวัด เชียงใหม่
 - ๓.๒ เนื้อหาของหลักสูตรประถมศึกษาที่จะปรับให้เหมาะสมกับท้องถิ่นใน จังหวัดเชียงใหม่
- ๔. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่อง
 - ๔.๑ สภาพปัญหาและความต้องการ ของท้องถิ่นในจังหวัด เชียงใหม่

๔.๒. เนื้อหาของหลักสูตรประถมศึกษาที่จะปรับให้เหมาะสมกับท้องถิ่น
ในจังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีขอบเขตเพื่อจะศึกษาเรื่องดังต่อไปนี้ คือ

๑. สภาพปัญหาของเชียงใหม่
๒. ความต้องการของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่
๓. เนื้อหาของหลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๒๑ ที่จะปรับให้เหมาะสมกับท้องถิ่น
เฉพาะจังหวัดเชียงใหม่

ข้อจำกัดของการวิจัย

๑. การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการสำรวจและศึกษาความคิดเห็นจากบุคคล ๕ กลุ่ม
คือ
- ๑.๑. ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน
จังหวัดเชียงใหม่
 - ๑.๒. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔, ๕ และ ๖ ของโรงเรียนสังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่
 - ๑.๓. นักการศึกษาที่ปฏิบัติงานในหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตและจังหวัด
เชียงใหม่ วิทยากรประจำจังหวัดและอำเภอต่าง ๆ อาจารย์ที่
ประจำทำการสอนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วิทยาลัยครูเชียงใหม่
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ สถาบันเทคโนโลยีทางการเกษตร
แม่โจ้
 - ๑.๔. หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดและอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัด
เชียงใหม่

๑.๕. ผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ

๒. การวิจัยนี้มุ่งที่จะศึกษาแนวทางในการปรับเนื้อหาของหลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๒๑ ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ เนื้อหาที่จะปรับเป็นเนื้อหากว้าง ๆ ไม่ได้ครอบคลุมไปถึงรายละเอียดของเนื้อหาแต่ละเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือส่วนอื่น ๆ ของหลักสูตร

๓. การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นผู้จัดการประถมศึกษาโดยส่วนใหญ่ของจังหวัด และไม่ครอบคลุมไปถึงโรงเรียนที่มีนักเรียนชาวเขา เพราะมีสภาพความแตกต่างกับนักเรียนของเชียงใหม่อย่างมากมาย ทั้งภาษา อาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี เป็นต้น

นิยามของคำที่ใช้ในการวิจัย

๑. หลักสูตรประถมศึกษา หมายถึง หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

๒. ครู หมายถึง ข้าราชการส่วนจังหวัดซึ่งดำรงตำแหน่งประจำสถานศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

๓. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่รับการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ระดับชั้น ป.๔, ป.๕ และ ป.๖

๔. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

๕. นักการศึกษา หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานทางการศึกษาของสถาบันชั้นสูงในจังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานทางการศึกษา ประกอบด้วย ศึกษาานิเทศก์ เจ้าหน้าที่ทางวิชาการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด อาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อาจารย์วิทยาลัยครูเชียงใหม่ อาจารย์สถาบันเทคโนโลยีทางการเกษตรแม่โจ้ และ อาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา

๖. วิทยาการประจำจังหวัด หมายถึง เจ้าหน้าที่ทางวิชาการ ของ สำนักงานส่วน
การศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เชียงใหม่

๗. วิทยาการประจำอำเภอ หมายถึง เจ้าหน้าที่ทางวิชาการประจำส่วนอำเภอ
ต่าง ๆ ซึ่งคอยช่วยเหลือหัวหน้าหมวดการศึกษาใน งานด้านวิชาการ และ ประสานงาน
ระหว่างจังหวัดกับอำเภอ

๘. หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด หมายถึง คณะกรรมการจังหวัด
เชียงใหม่ ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด และ หัวหน้า
ส่วนราชการประจำจังหวัด ซึ่ง กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ส่งมาประจำ^๑

๙. หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ หมายถึง นายอำเภอ ปลัดอำเภอ
และ หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ซึ่ง กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ส่งมาประจำ^๒

๑๐. ผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ หมายถึง ผู้ประกอบการกิจการเกษตร ผู้
ประกอบการอาชีพด้านบริการเงินทุน ได้แก่ ธนาคาร ผู้ประกอบการที่ประสบผลสำเร็จ คือ เด่น
ในด้าน เกษตรกรรม ศิลปกรรม และ อุตสาหกรรมในครอบครัว

๑๑. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทางการศึกษาได้แก่ ครู นักเรียน และ นักการศึกษา

๑๒. ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในทางการศึกษาโดยตรง ได้แก่ หัวหน้าส่วนราชการ
ประจำจังหวัดและอำเภอ และ ผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ

^๑ ชำเลื่อง วุฒิจันทร์ และ ถวัลย์ สนธิอนุเคราะห์ กฎหมายเกี่ยวกับการ
บริหารการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, ๒๕๑๖), หน้า ๕๘ - ๖๐.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๒.

๑๓. วุฒิ หมายถึงวุฒิที่ใช้ประกอบอาชีพ แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ
๑. วุฒิปริญญาตรีและสูงกว่า ได้แก่ กศ.บ., ค.บ., ศศ.บ., ร.บ., น.บ., อ.บ., กศ.บ., ค.บ., ร.บ., น.บ. หรืออื่น ๆ ที่เทียบเท่าปริญญาตรี ปริญญาโท หรือสูงกว่าปริญญาโท
 ๒. วุฒิอนุปริญญา ได้แก่ พ.ม., อ.กศ., ป.กศ.สูง., ป.วส. (เกษตร), ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรืออนุปริญญา
 ๓. วุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา ได้แก่ พ.ป., ปป.ช., ป.วช.(เกษตร), ประกาศนียบัตรวิชาพยามาล และประกาศนียบัตรวิชาชีพที่เทียบเท่า
 ๑๔. ประสบการณ์ทำงาน หมายถึงระยะเวลาการทำงานตั้งแต่ ๑ - ๑๐ ปี ๑๑ - ๒๐ ปี และ ๒๑ ปีขึ้นไป

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

- การวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้
๑. เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น ในเขตการศึกษา ๔ และจังหวัดเชียงใหม่
 ๒. เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่นในเขตการศึกษาอื่น ๆ
 ๓. เพื่อนำความคิดเห็นที่สำรวจได้มาเผยแพร่แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. กลุ่มประชากร การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรในจังหวัดเชียงใหม่ ๕ กลุ่ม คือ

๑.๑. ครู	๒๗๐ คน
๑.๒. นักเรียน	๒๗๐ คน

๑.๓. นักการศึกษา	๑๕๐ คน
๑.๔. หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดและอำเภอ	๑๘๐ คน
๑.๕. ผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ	๑๓๐ คน
รวมประชากรทั้งสิ้น	๒,๐๐๐ คน

กลุ่มประชากร ครูและนักเรียน ใช้การสุ่มอย่างมีระบบ (Systematic Sampling)^๑
 นักการศึกษา ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดและอำเภอ
 ศึกษาทั้งกลุ่มประชากร ส่วนผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ดังต่อไปนี้

๑. ผู้ประกอบธุรกิจด้านเกษตรกรรม
๒. ผู้มีความสำเร็จดีเด่นในด้านวิชาชีพต่าง ๆ
๓. ผู้มีหน้าที่ในการให้บริการ เช่น เจ้าหน้าที่ธนาคาร ผู้ประกอบการขนส่ง

เป็นต้น

๔. ผู้ค้าเป็นกิจการอุตสาหกรรมในครอบครัว

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๒.๑. เอกสาร หนังสือ รายงาน และบันทึกการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ

การพัฒนาหลักสูตร

๒.๒. แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วยแบบสอบถาม ๒ ชุด
 ชุดที่ ๑ สำหรับนักเรียน ชุดที่ ๒ สำหรับกลุ่มประชากรที่เหลือทั้งหมด แบบสอบถาม
 สำหรับนักเรียนได้ปรับปรุงการใช้ภาษาให้ง่ายแก่ผู้ศึกษาระยะของเด็ก โดยมีเนื้อหาสาระ
 เหมือนกับแบบสอบถามชุดของผู้ใหญ่

๒.๓. แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบสอบถามทั้ง ๒ ชุด นำไปสัมภาษณ์ตัวแทน
 กลุ่มประชากร

^๑ ประคอง วรรณสุทธ สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู พิมพ์ครั้งที่ ๔
 (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๗), หน้า ๘๑.

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๑. ค้นควารวบรวมจากเอกสาร หนังสือ บทความ และรายงานการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

๓.๒. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดส่งไปยังกลุ่มประชากร

๓.๓. รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยออกไปสัมภาษณ์ตัวแทนกลุ่มประชากร

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๑. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของประชากรทั้ง ๕ กลุ่ม ใช้การร้อยละ

๔.๒. วิเคราะห์สภาพและความต้องการของท้องถิ่น ใช้วิธีการบรรยายและเสนอข้อมูลโดยใช้การร้อยละ

๔.๓. วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชากรทั้ง ๕ กลุ่ม เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น และเนื้อหาของหลักสูตรประถมศึกษาที่จะปรับให้เหมาะสมกับท้องถิ่น ใช้การร้อยละและใช้ χ^2 ทดสอบสมมติฐาน

ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล

การเสนอข้อมูลมีการจัดลำดับ ดังนี้

บทที่ ๑ บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ สมมติฐานของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อจำกัดของการวิจัย นิยามของคำที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล

บทที่ ๒ เป็นเรื่องของเอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ความหมายของหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตร ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

การปรับหลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๒๑ ให้เหมาะสมกับเชียงใหม่ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๓ เสนอกระบวนการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ ประชากร
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๔ เสนอการวิเคราะห์และผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ